

VÁLOGATÁS

**az OSZK külföldi könyv-
gyarapodásából - Vajdaság**

Szabó József

Tallián Emil, a világotazó vadász/ Szabó József. –
Újvidék : Családi Kör, 2002. - 329 p. ; ill.- 24 cm

ISBN

A 2002-ben, a Vajdaságban megjelent könyvek közül a legszebb kiadású könyvnek Szabó József Tallián Emilről szóló könyve bizonyult. A kötet, amely a szabadkai Grafoprodukt nyomdában készült, elnyerte a Magyar Művelődési Szövetség díját.

Tallián Emil főszolgabíró kalandos élete akkor került az érdeklődés homlokterébe, amikor 2001-ben Törökkanizsán megrendezték a Tallián Emil-émlékiállítás, ahol a látogató megismerhette a világot-

zó vadász trófeáit, 700 eredeti fényképet és az Úti-naplóját (1906).

A 2002-es évet akár Tallián Emil évnek is nevezhetjük, mert a Vajdaságban két eseménnyel is megemlékeztek róla: Előbb a törökkanizsai parkban föl-avatták és felszentelték Tallián Emil Sava Halugin szobrász által felújított szobrát. (A szobrot a szintén bánáti születésű Szentgyörgyi István készítette el 1914-ben.). A másik megemlékezést Szabó József helytörténeti kutató Tallián életét bemutató szép, átfogó, könyvének megjelenése jelentette.

Ki volt valójában Tallián Emil? Ahogy a könyv szerzője a bevezetőben írja „Tallián fényes társadalmi karriert futott be, munkásságának nagyobb részét

a törökkanizsai járásnak, valamint szülőhelye dolgozó népének áldozta. A legnagyobb feltűnést mégis vadászútjai keltették. „Szabó bevallja, hogy számára a legnagyobb problémát a trófeák fölkkutatása jelentette, szerencsére a múzeumok szakosztályai a segítségére siettek : „Föltárták előttem az eddig féltve őrzött raktárakat és így sokszor ösztönösen azonosítani tudtam egyes trófeák kilétét.“ Szorgalmas, másfél évtizedes kutatómunkával a szerzőnek sikerül fellelnie e törökkanizsai főszoigabíró egykori trófea-gyűjteményének fennmaradt darabjait, az elveszettnek hitt fényképgyűjtemény egy részét, továbbá megtalálta vadászkalandjairól írt kötetet is. Szabó József a könyv bevezetése után feltárja a Tallián család eredetét, azután következnek a világutazó vadász útjainak leírásai: Bombaytól Kalkuttáig, Braziliától Afrikáig. Tallián minden utazását gondosan, néha évekig tartó munkával szervezte meg. Bár a XX. században kalandos élete feledésbe merült, most a róla szóló könyv felelevenítette érdekes életét. A könyv szerb és angol nyelvű rezümével zárul.

(Hargitai Gáborné)

Németh Ferenc

A bánáti fényképezés története : 1848-1918/ Németh Ferenc . - Újvidék : Forum, 2002. - 225 p. ; ill. - 23 cm

ISBN

Régi fényképeket nézegetni mindig izgalmas dolog. A fényképeknek történelmi és művészi jelentőségük van, rögzítik a múltat, életünk elveszettnek gondolt pillanatait.

Németh Ferenc e nagyszerű átfogó munkájában a bánáti fényképezés történetének első korszakát (1848-1918) mutatja be gazdag levéltári és fénykép-anyag felhasználása alapján. E könyv másfél évtize-

des kutatómunka eredményeként született, bár a szerző szerint „...még így is... kissé hiányosan”.

A könyvben 160 hivatásos és amatőr fényképészről történik említés, sokuk eddig ismeretlen volt mind a magyar, mind a jugoszláv fotótörténet számára. A kutatást végző szerző sokszor tanúja volt annak, hogy a családok nem őrizték kellőképpen a fényképeket vagy megsemmisítették őket, s - bánáti fotómúzeum híján - sok értékes anyag pusztult el.

Érdemes megemlíteni, hogy az 1860-as években Magyarországon már 281 hivatásos és amatőr fényképész működött. A Bánátban pedig 1848-tól, több mint másfélszáz fotográfus rögzítette kamerájával az embereket és a fontosabb eseményeket.

E könyv, mely a magyar Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, valamint a vajdasági Tartományi Művelődési és Oktatási Titkárság anyagi támogatásával készült méltó emléket állít a Vajdaságban dolgozó magyar és szerb fotográfusoknak.

(Hargitai Gáborné)

Káich Katalin

A nagybecskereki magyar színjátszás története és repertórium : 1832-1918/ Káich Katalin. - Újvidék : Forum, 2002. 1. köt. 421 p.

Káich Katalin már régóta foglalkozik a vajdasági színjátszás történetével. 1975-ben jelent meg a zombori magyar színművészet története és repertórium, 1983-ban az újvidéki, 1987-ben a zentai, most pedig a nagybecskereki magyar színjátszás történetét dolgozta fel. Az utóbbihoz bőséges anyag állt rendelkezésre, mivel az 1851-től megjelenő Grossbetsckerek Wochenblatt c. hetilap bőséges adatot szolgáltatott a helyi művelődési eseményeiről. Így gyűlt össze az a 800 oldalnyi anyag, amelyből két kötet készült; a második megjelenése az idén várható.

A szerző könyvében bebizonyítja, hogy a magyar színházas Nagybecskerekben 1832-ben kezdődött. Becskerek társadalmi élete pedig teljes mértékben visszatükröződött színházi életének jellegzetességeiben. „A repertóriumokból kiderült, hogy az elmúlt 150-180 évben egy-egy városban hányféle és milyen típusú darabokat láthatott a közönség, milyen

darabok formálták az ízlését“ - mondja a könyv szerzője egy vele készült interjúban.

A könyvben olvashatunk Déryné „a magyar Thalia” emlékezetes 18947-es fellépéséről, a magyar színházas-társulatok vendégszerepléséről, és a város önálló színházának születéséről. Aki kézbe vette, lapogatta az első kötetet, bizonyára érdeklődéssel várja a folytatást is.

(Hargitai Gáborné)

EGYÜTTMŰKÖDÉS A MEK ÉS A MOKKA KÖZÖTT – a MEK és a MOKKA közötti együttműködés keretében a MOKKA adatbázisába betöltötték az új MEK (www.mek.oszk.hu) katalógusát. Ez közel 1100 digitális mű, illetve digitális verzió leírását tartalmazza.

A MOKKA-ban megszokott módszeren túl (azaz a leíróhely nevére kattintás) a mű MEK-es URL-jét is lekérdezhetővé tették.

Mivel a művek digitális verzió önálló leírást kapnak, ezért ezeket nem mosták össze a nyomtatott verzió leírásával. Pl. a címben keresve a „nemes rozsda” szöveget, megkapjuk a mű különböző kiadásainak ÉS a digitális verzióknak a leírásait is. Amennyiben csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy az adott műnek van-e digitális MEK verziója, akkor a MOKKA kereső felületén a dokumentumfajta át kell állítani „elektronikus dokumentum-ra” (lásd pl.

címben „piszkos fred”, dokumentumfajtaban elektronikusdok”).

A továbbiakban a katalógus gyarapodását folyamatosan betöltik a MOKKA adatbázisába.

Tervezik a Neumann-ház WebKatHu katalógusának betöltését is a MOKKA

adatbázisába: így a MOKKA-t használók a magyar hálózaton található

digitális dokumentumokat is közvetlenül elérhetik (közel 200 ezer rekordról van szó).

(Bakonyi Géza - MOKKA, Moldován István - MEK híre alapján, Katalist, 2003. szeptember 18.)

(Varga Katalin híre, Katalist, 2003. szeptember 18.)

EBSCO folyóirat-adatbázisok országos körű használata

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma országos felhasználási szerződést kötött a magyarországi könyvtárak javára az EBSCO elektronikus adatbázis szolgáltatóval a 2003-2005. évi időszakra. A szolgáltatás keretében a következő egyidejűleg kereshető, angol nyelvű adatbázisok elérésére nyílik lehetőség:

Academic Search Premier

Business Source Premier

Masterfile Premier

Health Source: Nursing/Academic Edition

Health Source: Consumer Edition

Newspaper Source

Medline

ERIC.

A szolgáltatás kedvezményezettjei a nyilvános könyvtárak, a felsőoktatási könyvtárak és a non-profit intézmények / szervezetek könyvtárai (intézeti, egyházi, múzeumi, kórházi, stb.)

A szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos teendőket (a könyvtárak tájékoztatása, a szolgáltatóval való kapcsolattartás) a NKÖM megbízásából a Könyvtári Intézet látja el.

Kapcsolattartó: Balogh Anna (abalogh@oszk.hu).

A jelentkezéssel és a használattal kapcsolatos részletes információ a Könyvtári Intézet honlapján olvasható: <http://www.ki.oszk.hu/ebSCO>

Iskolai könyvtárak világnapja – 1999 óta minden október negyedik hétfője az iskolai könyvtárosok világnapja. Ezzel kívánják felhívni a figyelmet az iskolai könyvtárak szerepére.

Az Iskolai Könyvtárosok nemzetközi Szövetsége (IASL) felhívást tett közzé, hogy a világ minden részéről csatlakozzanak a világnap megünnepléséhez, s ennek érdekében a szervezet honlapján (<http://www.iasl-slo.org>) segítséget is adnak az egyéni programok szervezéséhez.

2003-ban a világnap témája: A korlátok ledöntése

A világnap alkalmából az Országos Pedagógia Könyvtár és Múzeum (OPKM) akciót indított az iskolai könyvtárak között. Felkérték az iskolai könyvtárosokat, hogy tanítványaik körében gyűjtsék össze azokat a magyar műveket, melyeket szerintük a világ más pontjain is olvasniuk kellene a gyerekeknek. Ezek közül az első öt adatait kell elküldeni az OPKM címére 2003. november 10-ig. Az országos összesítést a hazai szakajtóban és az IASL honlapján teszik közzé.

(Katalist, 2003. szept. 10.)